

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΩΝ
Ο ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ UNESCO

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES – I.C.O.M.O.S.
THE OFFICIAL TECHNICAL ADVISOR OF UNESCO

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Αθήνα, 14 Ιουλίου 2025
α.π. 1620

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ HELLENIC NATIONAL COMMITTEE COMITÉ NATIONAL HELLENIQUE
Πειραιώς 73, 10553 Αθήνα. Τηλ.: (+30)2103244821 www.icomoshellenic.gr icomoshellenic@gmail.com

Δελτίο τύπου

ΘΕΜΑ: Αρχαιότητες περιοχής λόφου Παπούρα

ΠΑΣΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΧΩΡΙΖΟΜΕΝΗ ΑΡΕΤΗΣ ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΥ ΣΟΦΙΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ

Το Ελληνικό ICOMOS εκφράζει την έντονη ανησυχία του για την τύχη του μοναδικού και μεγάλης σημασίας κυκλικού μνημείου που αποκαλύφθηκε στον λόφο Παπούρα, κατά την αρχαιολογική έρευνα στο πλαίσιο του έργου, Νέος Διεθνής Αερολιμένας Ηρακλείου.

Το μνημείο είναι τοποθετημένο σε κορυφή λόφου, εποπτεύοντας την πεδιάδα στο Καστέλι και, πέραν αυτής, τους χαρακτηριστικούς ορεινούς σχηματισμούς της Κρήτης. Ήταν σε χρήση από το 3200 έως το 1800 π.Χ., με επανάχρηση κατά τον 7^ο αιώνα π.Χ. Μια κυκλική κατασκευή διαμορφώνεται ως λαβύρινθος, με υψηλή κατασκευαστική ακρίβεια στην χάραξη δακτυλίων και την διαμόρφωσή τους σε επίπεδα διαφορετικής στάθμης μεταξύ τους. Η ύπαρξη, στα πρηνή του λόφου, μινωϊκού ανακτορικού συγκροτήματος, λατρευτικού σπηλαίου και διαμορφωμένου μονοπατιού, δείχνει ότι πρόκειται για έργο με τελετουργική και θρησκευτική χρήση.

Η κατασκευή είναι μοναδική κι ανοίγει νέα πεδία στην μελέτη και γνώση του μινωϊκού πολιτισμού. Για να ερμηνευθούν πλήρως τα έως τώρα ευρήματα, πρέπει η έρευνα να συνεχισθεί και να επεκταθεί, καθώς είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα προκύψουν νέα δεδομένα. Όταν η έρευνα συμπληρωθεί, ο τόπος μπορεί να αποτελέσει σπουδαία ενότητα, που πρέπει να αποδοθεί στην επιστήμη και το κοινό.

Η ειλημμένη «απόφαση» του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (ΚΑΣ) «εγκρίνει» προτεινόμενες και πολύ μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις στον λόφο Παπούρα, με σκοπό την εγκατάσταση συστημάτων αεροναυτιλίας, για τις ανάγκες του νέου διεθνούς αερολιμένα Ηρακλείου. Οι βαρειές δραστηριότητες για την οικοδόμησή τους, με χρήση εκρηκτικών, θέτουν σε κίνδυνο ό,τι έχει αποκαλυφθεί, αλλά και όσα δεν έχουν ακόμη αποκαλυφθεί. Η κατασκευή οικοδομών μεγάλης κλίμακας για την εγκατάσταση ραντάρ, ύψους δεκάδων μέτρων, πύργων ελέγχου κι άλλων βοηθητικών κτηρίων, με εκτενείς διαμορφώσεις-ταπεινώσεις του λόφου, θα βλάψει ανεπανόρθωτα το μνημείο και τον περιβάλλοντα χώρο, ακυρώνοντας την ολοκλήρωση της έρευνας στην περιοχή και την διαμόρφωση επισκέψιμου αρχαιολογικού πάρκου.

Για άλλη μια φορά η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, με όργανο το ΚΑΣ ως νομιμοφανή ασπίδα, παραβιάζει κατάφωρα τον αρχαιολογικό νόμο 4858-2021 και το άρθρο 24 του Συντάγματος, βλάπτοντας αρχαιολογικά μνημεία και τεκμήρια και καταστρέφοντας την αυθεντικότητα του αρχαιολογικού τοπίου.

Το ελληνικό ICOMOS εκφράζει την απόλυτη αντίθεσή του στις αυθαίρετες πολιτικές του ΥΠΠΟ και στην έλλειψη διαφάνειας και μέριμνας για τις αρχαιότητες, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς συμβάσεις. Συγκεκριμένα, για την ορθή διαχείριση των αρχαίων στον λόφο Παπούρα, θεωρεί ότι επιβάλλεται να γίνουν νέες μελέτες για την τοποθέτηση των συστημάτων αεροναυτιλίας του νέου διεθνούς αερολιμένα Ηρακλείου. Οι νέες μελέτες να προβλέπουν τοποθέτηση συστημάτων αεροναυτιλίας σε θέσεις που να επιτρέπουν στο μέλλον την απρόσκοπτη αρχαιολογική έρευνα στην περιοχή, την ανάδειξη, μελέτη και επισκεψιμότητα των αρχαιοτήτων.

Οι αρχαιότητες στον λόφο Παπούρα συνιστούν ένα σπουδαίο εύρημα κομβικής σημασίας για την μελέτη και κατανόηση του Μινωϊκού πολιτισμού και των πρώιμων πολιτισμών της Μεσογειακής λεκάνης. Θα πρέπει να διατηρηθεί αλώβητο για χάρη όχι μόνο της επιστήμης, αλλά και της ανθρωπότητας.

Για την Εθνική Επιτροπή του Ελληνικού Τμήματος του I.C.O.M.O.S.

Ο Πρόεδρος

Αναστάσιος Τανούλας

Η Γενική Γραμματέας

Αναστασία Στασινοπούλου